

Funkcjonalność Strefy Wolnego Dostępu w Bibliotece Głównej AGH

Biblioteka Akademii Górniczo-Hutniczej powstała w roku akademickim 1921/22 powołana przez Senacką Komisję Biblioteczną. Dopiero po II wojnie światowej doczekała się własnego, wolnostojącego budynku, którego uroczyste otwarcie nastąpiło 3 maja 1966 roku.

Księgozbiór zapoczątkowały dary od wielu osób prywatnych, głównie profesorów Akademii, wielu instytucji w kraju i za granicą; m.in. Maria Skłodowska-Curie zorganizowała wymianę czasopism francuskich w zamian za publikacje naukowe pracowników uczelni. Od tamtego czasu zbiory są nieustannie aktualizowane, by odpowiadać zapotrzebowaniu pracowników i studentów.

Dzięki rozbudowie i modernizacji budynku Biblioteki Głównej zakończonej w 2013 roku dokonano istotnych zmian w funkcjonowaniu dotychczas istniejących agend

i tworząc nowe, takie jak Strefa Wolnego Dostępu.

Oddana do użytku 17 lutego 2014 roku Strefa to 650 m² powierzchni, w której znajdują się regały przewidziane na 85 tysięcy książek, stanowiska dla czytelników, komputery z dostępem do katalogu oraz dwa SelfChecki – urządzenia do samodzielnego wypożyczania książek. Poza możliwością samodzielnego wypożyczenia urządzenie pozwala też sprawdzić aktualny stan konta czytelnika oraz terminy zwrotu posiadanych pozycji.

Nie znaczy to jednak, że bibliotekarz przestał być potrzebny. Strefa Wolnego Dostępu podzielona jest na działy od A do U; pod każdą z tych liter kryje się dziedzina nauki, z której staraliśmy się wybrać najwartościowsze dla studentów pozycje. Bibliotekarz chętnie wskaże gdzie owe działy się znajdują, pomoże znaleźć książkę, przyczy-

nając się, być może, do satysfakcjonującej oceny w indeksie.

Jeszcze nie tak dawno podręczniki i skrypty zamawiało się na odpowiednich rewersach, które należało zostawić w przeznaczonym do tego miejscu. Czas realizacji każdego zamówienia zależny był od ich ilości, co wielu niecierpliwych mogło jedynie irytować.

Korzystając z rozwiązania zaimplementowanego w wielu bibliotekach publicznych i naukowych, wolny dostęp do półek zapewni studentowi pełną kontrolę nad czasem, jaki spędzi w bibliotece. Wszystko zależne będzie od wiedzy na temat literatury, jakiej potrzebuje.

Ponieważ książek znajdujących się w Strefie Wolnego Dostępu nie można ani zamówić, ani zarezerwować, jedynym sposobem jest samemu wziąć je z półki. Aby ułatwić sobie poszukiwania konkretnych po-

zycji najlepiej skorzystać z katalogu komputerowego dostępnego z każdego miejsca, w którym jest Internet. W naszej Bibliotece można tego dokonać albo w holu, bądź w samej Strefie Wolnego Dostępu przy stanowiskach do tego przeznaczonych. Odnalezione pozycje oznaczone są wspomnianymi wyżej działami, na regałach zaś książki ułożone są alfabetycznie, w następującym porządku:

- nazwisko pierwszego autora – prace autorskie (napisane przez 1, 2 lub 3 autorów),
- pierwsze słowo tytułu – prace zbiorowe (napisane przez więcej niż 3 autorów),
- tytuł, podtytuł i/lub nazwisko pierwszego współautora – prace zbiorowe o tym samym tytule.

Mając książki w ręku trzeba będzie jeszcze spotkać się z SelfCheckiem, gdzie aby

wprowadzić pozycję na własne konto należy wykonać tylko trzy czynności – czytania legitymacji/karty bibliotecznego, położenia książki na czytniku, wybrania funkcji „wypożycz”.

Samodzielność w wypożyczaniu sprawia, że student na własne oczy może zaobserwować jak szybko zmienia się liczba dostępnych egzemplarzy, to z kolei przyczyni się do rozeznania, już zawczasu, które książki są najbardziej potrzebne na danym etapie kształcenia. Z ogółu dostępnych w wolnym dostępie pozycji trzeba bowiem zmieścić się w limicie wypożyczeń, jaki przysługuje każdemu czytelnikowi.

Jeśli nie ma pewności co do przydatności wziętej z półki książki, Strefa zaopatrzona jest w dostateczną ilość miejsc czytelniczych, by można było sobie potrzebne pozycje przejrzeć i dokonać właściwego wyboru. Pozwoli to również skorzystać

z księgozbioru na miejscu użytkownikom, którzy odwiedzają bibliotekę, lecz nie mają uprawnień by książki pożyczyć.

Praca może okazać się o wiele prostsza dzięki dostępnemu na miejscu Wi-Fi, które pozwoli wspomóc się zasobami Internetu.

Strefa Wolnego Dostępu związana jest wprost z wypożyczalnią, w której będą przyjmowane zwroty książek z wolnego dostępu. Co więcej, bez aktywnego konta bibliotecznego, nie da się skorzystać ze strefy. Z tego względu wszelkie formalności związane z zapisem do biblioteki, aktywacją konta czy regulowaniem zaległości należy załatwić w wypożyczalni, nim będzie można w pełni cieszyć się funkcjonalnością Strefy Wolnego Dostępu.

Paweł Łapucha
Biblioteka Główna AGH

Lista A-Z

Lista A-Z to proste narzędzie służące do wyszukiwania pełnotekstowych czasopism i książek elektronicznych udostępnianych w sieci AGH. Wyszukiwarka ta dostępna jest na stronie internetowej BG w zakładce *E-źródła i katalogi*. Od niedawna, obok prenumerowanych przez Bibliotekę Główną serwisów e-czasopism m.in.: ScienceDirect, SpringerLINK, Wiley Online Library, IEEE/IET Electronic Library (IEL), ACM Digital Library, IOPscience extra, Emerald Management 120, EBSCO, na **Liście** znajdują się także kolekcje e-książek: Ebrary, Knovel, CAB Leisure and Tourism, Springer, IBUK. Dodatkowo znaleźć tu można materiały konferencyjne, magazyny, normy pochodzące z IEEE/IET Electronic Library (IEL) i ACM Digital Library.

Lista A-Z pozwala na wyszukiwania na poziomie tytułu publikacji w całej bazie, lub z ograniczeniem go do czasopism lub książek.

Lista A-Z umożliwia odnalezienie publikacji przez:

- tytuł publikacji (zakładka *Tytuły*). Po wpisaniu w okno wyszukiwawcze słowa z tytułu, pełnego tytułu lub wybraniu go z listy alfabetycznej, należy kliknąć link poniżej tytułu (dostawca/kolekcja), aby wejść do pełnego tekstu. Przeglądając wykaz tytułów przekraczający jedną stronę przydatne jest okno *Listy strony*. Dla każdej strony wyszukiwania *Lista strony* wyświetla pierwszy i ostatni tytuł ze strony. Należy kliknąć właściwą stronę, aby bezpośrednio przejść do tej części Listy.
- wydawcę (zakładka *Szukaj*)

- numer ISSN/ISBN (zakładka *Szukaj*)
- autora książki (zakładka *Szukaj*). Zakładka *Szukaj* umożliwia bardziej zaawansowaną formę wyszukiwania niż okno w zakładce *Tytuły*. Pozwala na kontrolę typu przeszukiwania oraz maskowanie końcówek słów za pomocą symbolu *.

Lista oferuje dodatkowo następujące indeksy:

- dziedzin (zakładka *Dziedziny*). Po wybraniu konkretnej dziedziny otrzymujemy wszystkie tytuły z danej dziedziny.
- dostawców (zakładka *Serwisy/Kolekcje*). Jest to indeks najważniejszych dostawców publikacji. Klikając na dostawcę, łączymy się z jego platformą, po kliknięciu na *Title List* otrzymujemy listę tytułów otrzymanych od tego dostawcy.

Lista A-Z linkuje do katalogu BG AGH i innych katalogów online (UEK, UP), co pozwala na szybkie sprawdzenie dostępności roczników w wersji drukowanej.

Ludwika Müller
Biblioteka Główna AGH